

Методично-бібліографічний відділ
сектор інформаційно-бібліографічної роботи

Сарненщини на 2020 рік

Рекомендаційний бібліографічний довідник

= Сарни 2019 =

УДК 01.
К 17

Календар знаменних і пам'ятних дат Сарненщини на 2020 рік : реком. бібліографічний довід. / Сарненська центральна районна бібліотека; методично-бібліографічний відділ. - Сарни, 2019. - 20 с.

Календар знаменних і пам'ятних дат Сарненщини видається Сарненською центральною районною бібліотекою з 2009 року.

Видання покликане надати широкому колу читачів довідковий матеріал про важливі події з історії краю, ювілеї уродженців та видатних діячів, які життям і діяльністю пов'язані з Сарненським районом.

Відповідальна за випуск : Лавор Людмила Климентіївна - завідувач методично-бібліографічним відділом.

Укладач : Овчарук Діана, бібліограф Сарненської ЦРБ.

© Сарненська центральна районна бібліотека, 2019

Знаменні і пам'ятні дати Сарненщини :

Другий день Трійці - День міста Сарни.

1725 р. - відкриття в м. Сарни Свято-Троїцької церкви.

1902 р. - пущено в дію залізничну вітку Київ - Ковель, засновано станцію Сарни.

1902 р. - в місті відкрито перше двокласне залізничне училище (Сарненський професійний аграрний ліцей).

1930 р. - відкриття у місті першої гімназії (НВК школа-колегіум).

1940 р. - засновано районний часопис «Радянський шлях»

(нині газета «Сарненські новини»).

1940 р. - відкриття центральної районної бібліотеки.

1958 р. - у м. Сарни відкрито Сарненський районний Будинок культури.

1974 р. - відкрито Сарненський історико-етнографічний музей.

1996 р. - створено Сарненський підлітковий клуб «Юність» та фізкультурно-спортивний клуб інвалідів «Повір у себе».

Січень

11 січня 1944 р. - визволення Сарн від фашистських окупантів.

11 січня 1963 р. - народився фотохудожник, кореспондент районної газети «Сарненські новини» - Василь Васильович Сосюк, член Національної спілки журналістів України.

27 січня 1936 р. - народився Микола Кирилович Пінчук - літературознавець, музейний фахівець, краєзнавець.

Лютий

8 лютого 1946 р. - народилася Раїса Костянтинівна Тишкевич - заслужений працівник культури, краєзнавець, член Національної спілки журналістів України, лауреат премії ім. Б. Тена.

18 лютого 1929 р. - народилася Теодозія Марківна Бриж - член Спілки художників України, заслужений скульптор України.

19 лютого 1918 р. - перебування на станції Сарни Голови Центральної Ради УНР М. Грушевського.

Квітень

3 квітня 1999 р. - створено Рівненський природний заповідник.

15 квітня 1991 р. - відкрито педагогічне училище (Сарненський педагогічний коледж).

27 квітня 1948 р. - народився Віктор Григорович Торчик - композитор, член Національної Всеукраїнської музичної спілки, заслужений працівник культури України, лауреат обласної мистецької премії ім. Германа Жуковського.

Травень

1 травня 1941 р. - народився Володимир Степанович Пінчук - письменник, член Національної спілки журналістів України.

1 травня 1948 р. - народився Василь Степанович Познік - заслужений майстер народної творчості, член Національної спілки художників України.

2 травня 1942 р. - народився Леонід Зіновієвич Куліш - поет-гуморист, член Національної спілки журналістів України.

2 травня 1941 р. - народився поет Володимир Іванович Громов.

2 травня 1948 р. - відкрито Будинок піонерів (нині Будинок дітей та молоді).

Червень

Червень 1957 р. - відкрито Сарненську дитячу музичну школу.

Липень

10 липня 1906 р. - народився письменник Борис Григорович Швед.

19 липня 1952 р. - народився поет-гуморист - Михайло Михайлович Кика.

22 липня 1956 р. - народилася поетеса Зоя Георгіївна Федорчук.

Серпень

1 серпня 1924 р. - народився Георгій (Григорій) Шарпак (Харпак) - лауреат Нобелівської премії в галузі ядерної фізики.

2 серпня 1885 р. - заснування пристанційного поселення на залізничній колії. Лунінець - Рівне - дата заснування м. Сарн.

10 серпня 1949 р. - народилася поетеса Раїса Степанівна Бричкова - член Національної спілки журналістів України та міжнародної федерації України.

16 серпня 1956 р. - народилася поетеса Тетяна Ульянівна Корнійчук.

Вересень

1 вересня 2001 р. - відкрито економіко - правовий ліцей «Лідер».

11 вересня 1976 р. - народилася Наталія Миколаївна Ковальова, нині солістка ансамблю Німецької опери на Рейні (Дюссельдорф).

Жовтень

6 жовтня 1948 р. - відкрито Сарненську районну дитячу бібліотеку (РДБ).

11 жовтня 1948 р. - народилася поетеса Надія Михайлівна Свищевська - член Національної спілки журналістів України.

11 жовтня 1995 р. - прийняли прапор та герб м. Сарни.

12 жовтня 1914 р. - відкрито в м. Сарнах болотну станцію

(Сарненська науково-дослідна станція).

31 жовтня 1993 р. - народився поет Петро Вікторович Катеринич - член Національної спілки журналістів України.

Листопад

6 листопада 1982 р. - народився письменник-гуморист Василь Григорович Титечко - член Національної спілки журналістів України.

15 листопада 1915 р. - народився художник-аматор Степан Іванович Чуприна.

21 листопада 1952 р. - народилася поетеса, викладач Сарненського педагогічного коледжу РДГУ - Валентина Іванівна Петренко.

2 серпня - 135 років з дня заснування пристанційного поселення на залізничній колії: Лунінець-Рівне - дата заснування м. Сарн (1885 р.)

Перший потяг через Сарни пройшов у далекому 1985 році. На станції Сарни пролунав перший гудок потяга. 2 серпня 1885 року між містами Російської імперії Рівне та Вільно (сучасний Вільнюс) після завершення будівництва залізниці відкрито постійний рух поїздів. Неповдалік від села Сарни почала діяти залізнична станція з такою ж назвою.

У становленні райцентру стало прокладання другої залізничної вітки Київ-Ковель, яку здали в експлуатацію 6 жовтня 1902 року. Так із маленького полустанку станція Сарни змінила свій статус на важливий залізничний вузол Полісся. З того часу місто почало швидко розвиватися: розпочалося будівництво залізничного вокзалу, вагонної дільниці, паровозного депо й усіляких майстерень, зводилися перші будинки для працівників станції, започаткували першу вулицю, що отримала назву Залізнична. Київська вулиця (нинішня назва), що простягнулася вздовж залізниці від переїзду, СЗМТК до міського скверу, товарної контори та дистанції колії – одна з перших у селищі залізничників. В пошуках роботи приїздили все більше і більше робітників, з'явилися перші ярмарки

На початку ХХ століття звели вокзальне, виробничі приміщення та локомотивне депо. З річки Случ подавали воду для заправлення паровозів через водонапірну башту. Перед німецькою окупацією її знищили, як і багато інших об'єктів стратегічного призначення. Збудували також вагоноремонтні майстерні, з'явилися склади матеріально-технічного постачання, став до ладу міжміський телеграф, котрий забезпечував зв'язком не тільки потреби залізничників, а й обслуговував населення Полісся та пасажирів.

Незабаром залізничникам збудували лікарню, а для їх діток - школу, у котру, до речі, на навчання приїздили учні навіть із Ковельського та Коростенського вузлів. Пізніше ввели в дію ремісничне училище, котре готувало кадри для залізничного транспорту.

Станція була годувальницею для тисяч сарненців і жителів навколишніх сіл. Але події Першої світової війни, проходження прифронтової території через Сарненський вузол, падіння Російської імперії та наступні революційні події 1917-1918 років, розкол Української Народної Республіки й протекторат Польщі над західноукраїнськими землями призвели до певного занепаду залізничного розвитку. Відновлення розпочалось лише після завершення Другої світової війни.

На сьогоднішній день функціонують тільки три структурні підрозділи: колектив з організації руху та перевезень станції Сарни, шоста дистанція колії Львівської залізниці, реорганізована свого часу із 34 дистанції колії Південно-Західної залізниці, та шоста дистанція сигналізації та зв'язку, (створена 5 жовтня 1939 року на базі існуючого з 1902 року телеграфу).

На відміну від інших структурних підрозділів дистанція сигналізації та зв'язку постійно оновлювалася та переоснащувалася. На заміну апаратів «Морзе» прийшли автоматизовані робочі місця телеграфістів на базі комп'ютерних технологій. Майже на всіх станціях, впроваджені пристрої електричної централізації стрілок і сигналів, котрі забезпечують автоматичне управління стрілками при надійній безпеці руху поїздів. На перегонах чітко діють пристрої автоматичного блокування, що дозволяють одночасно рухатися між станціями одразу кільком поїздам. Також забезпечують безпеку руху поїздів на довіреній їм території, зберігаючи життя й здоров'я пасажирів.

Публікації в періодичних виданнях про заснування пристанційного поселення на залізничній колії:

1. Гурєєва І. Початок залізниці – початок літочислення міста Сарни / І. Гурєєва // Слово Сарн. – 2010. – 27 жовт. – С. 3.
2. Гурєєва І. Так починались Сарни / І. Гурєєва // Слово Сарн. – 2010. – 27 жовт. – С. 3.

3. Кузьмич В. А місто починалося із залізниці... / В. Кузьмич // Сарнен. новини. – 2005. – 13 жовт. – С. 4.
4. Кушнір В. До 120-річчя Сарн / В. Кушнір // Сарнен. новини. – 2005. – 23 черв. – С. 2.
5. Тишкевич Р. Свято віримо в щасливе майбутнє міста / Р. Тишкевич // Сарнен. новини. – 2006. – 3 серп. – С. 2 - 3.

11 жовтня - 25 років з дня прийняття прапора та герба міста рішенням Сарненського міськвиконкому (1995 р.)

Кожне місто має свою легенду, історію, традиції і свої символи: прапор, герб і гімн.

Назва міста Сарни пішло від дикої кізочки сарна, яких дуже багато було в лісах Західного Полісся, Рівненського повіту, Волинської губернії. Ось одна із легенд розповідає:

Ще в ті далекі часи, коли на наші землі нападали татари, сталася ця історія.

Напали на одне мальовниче поліське село татари. Молоді дівчата - красуні, тікаючи від ворога, сховались у ліс. Але татари весь час переслідували їх. І дівчата змушені були тікати далі.

І ось дівчата натрапили на велике лісове озеро. Діватись було нікуди. За цими подіями стежили красуні - козулі, що завжди пили воду в цьому озері. Сльози жалю заблищали в оченятах ніжних граціозних звірів.

З того часу й називають поселення, в якому жили дівчата, Сарнами.

Є ще дві легенди про походження м. Сарни : одна розповідає про те, як сарна вивела з лісу на дорогу заблукалого подорожнього. Інша ж стверджує, що вибігла ця граціозна тварина на лісову галявину, де започатковувалося нове поселення, і хтось із будівельників захоплено вигукнув:

- Погляньте, сарна!

І так Сарни стали називатися Сарнами.

Герб Сарн

Герб Сарн - офіційний символ м. Сарни Рівненської області. Затверджений рішенням сесії Сарненської міської ради від 11 жовтня 1995 року.

Зверху у зеленому полі срібна сарна, яка символізує назву міста.

Щит із заокругленими кутами та із загостренням донизу, має пропорцію 7x8. Щит має срібно-лазурову облямівку в 1/5 від ширини щита.

Поле щита у верхній частині зелене, у нижній - синє. На синій основі знизу 14 срібних брусків, що символізують воду, болотисту місцевість, наявність річок , меліоративних каналів. Бруски розташовані в 4 ряди (5:4:3:2).

Герб міста – це офіційна емблема міста Сани, що відіграє краєзнавчо-історичну роль міста.

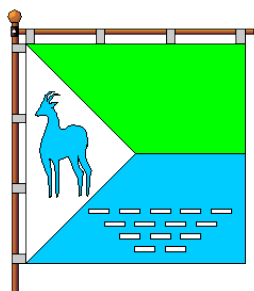

Прапор Сарн

Прапор Сарн - офіційний символ м. Сарни. Затверджений рішенням сесії Сарненської міської ради від 11 жовтня 1995 року.

Прямокутне полотнище з співвідношенням сторін 1:1 має дві горизонтальні рівновеликі смуги - зелену і синю. На синьому тлі у 5 рядів розміщені 4 бруски (5:4:3:2) та рівнобічний білий трикутник від древка, на якому зображена сарна. Сарна є представником місцевої фауни й розкриває назву нашого міста.

Зелений колір уособлює життя, молодість, багатство місцевих лісів. Бруски на синьому фоні символізують щедри водні ресурси, річки, болота, а також поклади торфу.

Гімн міста Сарни

Слова і музика: П. Мацкова

1. Сарни, верболози співають в світання,
Сарни солов'ї полонили сади,
Сарни, тут я вперше зустрівся з коханням
І віддав своє серце тобі назавжди, тобі назавжди.

Приспів.

В обіймах Случа і Горині
Плин мрій на лелечім крилі,
В співучім вінку України
Полісся – чар-квітка землі,
А Сарни,
А Сарни,
А Сарни – пелюстка її!

2. В долі сто доріг, сто шляхи для дбайливих,
Але кожен з нас вибирає свою,
Манять хвилі льону в блакитні розливи,
Білий парус березки колиску мою, колиску мою.

Приспів.

3. Вірність озоветься в розлуці з роками,
Птахом летимо ми в обійми твої,
Ніжно до джерел припадаєм губами
І цілуєм напої землі, напої землі.

Приспів.

Публікації в періодичних виданнях про прапор та герб міста Сарни:

1. Гречило А., Терлецький Ю. Герби та прапори міст і сіл Рівненської області. – Київ-Львів-Рівне. : УГТ., 2002. – 72 с.
[Сарни – С. 61].
2. Терлецький Ю. Сарни отримало герб на честь свого 110-річчя// Рівне вечірнє. – 1997. – 19 квіт. – С. 10.
5. Тишкевич Р. Сарни : історико-краєзнавчий нарис. – Костопіль. : Роса., 2004. – 84 с.
[легенди про походження назви м. Сарни - С. 13].
[фото герба та прапора м. Сарни – С.18].
[про прийняття прапора та герба в м. Сарни – С. 61].

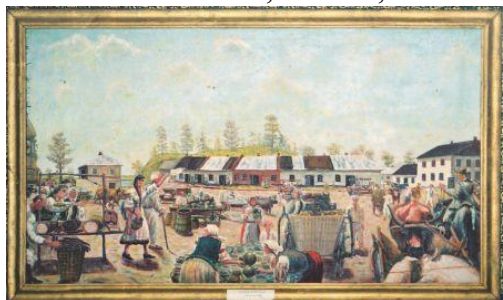
15 листопада - 105 років від дня народження Степан Івановича Чуприни (15. 11. 1915 р. - 08. 04. 1998 р.), художника-аматора із смт. Степань

Народився Степан Іванович 15 листопада 1915 р. у мальовничому Степані на Поліссі. Своє захоплення від історії, природи Степан Іванович намагався перенести на папір та полотно. Його перші твори, написані вугіллям на шматках дерева, вбирали все почуте, побачене про героїчне минуле рідного краю, що дзвеніло в піснях, легендах, переказах. Воно оживало на його картинах, приходячи із забуття і здавалося, що то не дитяча уява творила картини, а сама наша історія, наше життя

Після війни Степан Іванович закінчив вечірню школу й вступив до Московського заочного народного університету мистецтва ім. Н.К. Крупської. А ще набирався освіти самотужки, черпаючи факти для своїх картин з історичної літератури.

Свої знання, вміння, талант і душу вкладав у живописні полотна, яких у нього є більше

100. Багато картин Степана Чуприни показують народне життя, побут, працю, відпочинок степанців, праобразами героїв яких є сам автор, його друзі, рідні. Особливо пам'ятні дві картини під спільною назвою «Степанський ярмарок» та «Ранок у Степані». Є картини і етнографічної тематики : «На Петра», «На Андрія», «Купала», «Обжинки» та ін.

Написав художник і цикл картин, присвячених національно - визвольній боротьбі українського народу під проводом гетьмана Богдана Хмельницького 1648-1654 років. Малював картини історичної тематики - «Битва з татарами», «Хрещення Степана», «Похід козацького війська до Берестечка».

У Степанській загальноосвітній школі знаходиться музей картин Степана Чуприни.

Степан Іванович Чуприна був учасником багатьох всесоюзних, республіканських, обласних виставок. У 1987 році його персональні виставки відбулися в рідному селищі, в містах Здолбунів, Рівне, Кузнецовськ, Сарни, Київ. У тому ж 1987 році Степана Івановича нагородили дипломом і медаллю лауреата другого Всесоюзного фестивалю народної творчості. Було запрошення в Канаду, а це вже був успіх, справжній творчий тріумф для митця. З картин Степана Івановича озивається до нас сама душа художника, наше минуле і сьогодення з його барвистою мозаїкою життя і творення, усе те, в чому голосно звучить гімн Правди і Добра. Це була Людина великої душі, справжній патріот містечка Степань, свого району, України.

Публікації в періодичних виданнях про Степана Івановича Чуприну:

1. Войтович В. М. Степань моя мила : Дослідження спогади, документи. – Рівне. : Видавець : Валерій Войтович., 2009. – 578 с. : іл.
[картини С. І. Чуприни - С. 257; 252; 376.]
2. Знаменні і пам'ятні дати Сарненщини на 2015 рік [Текст]: РБД / Сарненська центральна районна бібліотека; методико-бібліографічний відділ. – Сарни.: Сектор інформаційно-бібліографічної роботи., 2015. – 24 с.: іл; (Сер. «Календар знаменних і пам'ятних дат Сарненщини»)
[Чуприна С.І. - С. 9-10]
3. Тишкевич Р. Діяв на добро, служив людям: Памяті народного художника Степана Чуприни / Р. Тишкевич // Сарнен. новини. – 1991.
4. Тишкевич Р. ... Та й ім'ям нарекли на честь Степана / Р. Тишкевич // Сарненські новини. - 1995. – 15 листоп. – С. 2

80 років з дня - заснування районного часопису «Радянський шлях» (нині «Сарненські новини») (1940 р.)

Регіональна газета «Сарненські новини» має історію, віхи якої торкаються багатьох поколінь. В цьому році районному часопису «Сарненські новини» виповнюється 75 років. Перші відомості про часопис сягають середини минулого століття. Зокрема, в довідці Державного архіву Рівненської області сказано: «Згідно з протоколом бюро Рівненського обкому КП(б)У від 10 грудня 1939 року № 1 було затверджено склад бюро Сарненського повітового комітету КП(б)У, до якого включено Гліщенко Пилипа Івановича, редактора газети». Цим же протоколом затверджений перелік газет, які передбачалось видавати в 1940 році. Серед них - повітова газета Сарненського повіту «Червоний шлях», «25 разів на місяць, формат і розмір районної газети, тираж 8000». Ось вони, пам'ятні дані «районки»: «Зірка», «Червоний шлях», «Радянський шлях», «Будівник комунізму», «Сарненські новини». І хоч змінювались назви, головні редактори, журналісти, залишалась незмінною суть – правдиво й оперативно інформувати читачів про події в місті, районі, краї, гордитися видатними земляками та пересічними громадянами, які чесно, самовіддано працюють на розвиток України.

Повнокольорове видання виходить у світ двічі на тиждень: у вівторок і четвер. Місцеву газету читають у шести районах області: Володимирецькому, Дубровицькому, Дубенському, Костопільському, Рівненському та Сарненському.

У 2002 і 2008 роках «Сарненські новини» визнані кращою міськрайонною газетою в Україні.

В Інтернеті є сайт «Сарненських новин» : <http://sarny.in.ua>. Для шанувальників часопису тут є такі рубрики «На підприємствах району», «Розповідь про хорошу родину», «Добре ім'я людини», «Долі людські», «Світ захоплення», адже в центрі цих публікацій - насамперед людина з притаманними їй сумнівами та переконаннями, відданістю обраному фаху та хобі, досягненнями. Не залишаються байдужими читачам сторінки «Людина і закон», «Діалог: читач-газета», «У владних коридорах», «Віночок», «Літа молодії» й ін. Для тих, хто розвиває бізнес, шукає роботу, хоче щось придбати чи продати є і рекламні сторінки.

Варто відзначити також, що багатьом знаним у краї поетам саме видання «Сарненські новини» дало путівку в життя. Їх твори донині публікуються на сторінках часопису, а деякі з них успішно працюють у літературній сфері.

Головним завданням для газети - принести інформацію в кожен дім Сарненщини, принести слово, яке окрилює і заставляє думати, шукати нові шляхи вирішення повсякденних проблем.

Коли ми читаємо на сторінках газети літопис нашого краю, ми розуміємо яку важливу історичну, виховну, просвітницьку місію виконує газета «Сарненські новини».

90 років з дня відкриття у місті першої гімназії (1930 р.)

У 1930 році в місті відкрили польську гімназію. Планували, що праву частину будівлі займе гімназія, а ліву - початкова школа. Відкриття такого осередку знань стало надзвичайною подією в житті міста та регіону, адже це був перший (після недільних церковних шкіл) великий освітній центр Полісся.

У школі навчалися з першого по сьомий класи, а в гімназії ім. Ю. Пілсудського - з першого по восьмий. За рік навчання батьки сплачували велику суму - 120 злотів, що могли собі дозволити тільки заможні люди. До 1939 року уроки вели тільки польською мовою, обов'язковим було вивчення релігії. З приходом нової влади на базі гімназії відкрили середню школу № 1.

Велика Вітчизняна війна наклала свій відбиток на долю освітнього центру. Деякий час на території закладу розташовувалась німецька жандармерія. Найприкріше, що в 1944-ому, після відступу фашистських військ, будівлю розбомбили. П'ять довгих років відбудови та відновлення. З листопада 1949-го в освітніх стінах знову почулися дитячі голоси, а мудре й добре учительське слово пояснювало закони шкільної науки. Крім місцевих, ще у 8-10 класах навчалися школярі з усіх північних районів Рівненського Полісся.

В 1964 році гімназії присвоїли ім'я Т.Г. Шевченка. Сторінкою новітньої історії закладу став 1999 рік - реорганізація середньої школи № 1 у заклад нового типу - Навчально-виховний комплекс «Школа-колегіум» ім. Т.Г. Шевченка.

У закладі навчаються 1247 учнів, з якими працює високопрофесійний колектив із 99 педагогів.

Сарненський НВК «Школа-колегіум» став опорним у районі з організації методичної діяльності вчителів. Щороку на його базі проходять навчально-методичні заходи різних рівнів - всеукраїнські, обласні та районні наради-семінари, майстер-класи, практикуми.

Сарненський навчально-виховний комплекс «Школа-колегіум» - найбільший заклад району. На базі закладу працює науково-дослідницька лабораторія акмеологізації освіти, запроваджені та функціонують 11 профілів за п'ятьма напрямками: філологічний, природничо-математичний, суспільно-гуманітарний, художньо-естетичний, технологічний. Учні мають неабияку можливість поглиблено вивчати іноземні мови, математику, історію, природничі науки, розвивати творчі здібності з образотворчого мистецтва, хореографії, музики, режисури, формувати професійні навички на профілях перукарської справи, різьби по дереву. Як результат плідної праці, вчителі постійно демонструють високий науковий і творчий потенціал у конкурсах педагогічної майстерності.

У 2013 році НВК «Школа-колегіум» став переможцем у щорічному конкурсі «Флагмени освіти і науки України», цього ж року на- працювання, досягнення та новаторські ідеї педагогічного колективу були опубліковані в «Літописі освіти і науки України».

У 2014-му заклад став лауреатом Всеукраїнського конкурсу «Школа XXI століття» - третє місце в номінації «Школа шкіл». А у 2017 р. включений до складу лабораторії освітніх технологій для участі в експериментальній роботі на тему «Компетентнісно зорієнтовані технології розвитку особистості в контексті «Нової української школи».

Одним із пріоритетних напрямків роботи колегіуму є виявлення, підтримка та розвиток обдарованих дітей. Її результатом є участь учнів закладу у всеукраїнських олімпіадах із базових дисциплін. Так, упродовж 2015-2018 років 285 учнів стали переможцями районного, а 38 - обласного етапів.

А у 2017-2018 навчальному році колегіум став найкращим закладом області за

результатами ЗНО й увійшов до 200 кращих закладів України. Нині заклад може пишатися своїми традиціями та здобутками.

Сарненський НВК «Школа-колегіум» - це гармонійне поєднання минулого й сучасного, науки та мистецтва, мрії та реальності. Це історія, традиція й новаторство, що переплелися в здобутки та відкриття в галузі науки на Поліссі.

Публікації в періодичних виданнях про першу школу міста:

1. Коваленко А. Знайомство з НВК «Школою-колегіумом» / А. Коваленко // Сарнен. новини. – 2008. – 27 трав. – С. 2.
2. Колядич В. Сарненський НВК «Школа-колегіум» ім. Т. Шевченка відзначили в акції «Флагменти освіти і науки України» / В. Колядич // Сарнен. новини. – 2013. – 12 листоп. – С. 1, 3.
3. Тишкевич Р. Сарни : історико-краєзнавчий нарис. – Костопіль. : Роса., 2004. – 84 с. [про відкриття гімназії – С. 68].
4. Цуман В. «Колегіум – наш рідний дім, щодня тут б'є ключем життя» / В. Цуман // Сарнен. новини. – 2012. – 20 листоп. – С. 4.

115 років з дня відкриття КЗ МБК «Залізничник»

**До всього треба дотику душі –
Корінням – в землю, крилами – у небо.
Де вічний пошук, там нема межі,
Там вічний рух – життя потреба.**

Саме цими рядками можна охарактеризувати життя, що вирує за стінами міського будинку культури «Залізничник». Кожного дня в різні пори року для всіх відкриті двері закладу культури - місця, де живе чарівна казка творчості, фантазії, майстерності, таланту, любові до дітей і постійного пошуку.

Комунальний заклад Сарненський міський будинок культури «Залізничник» почав функціонувати з квітня 2005 року. Засновником закладу культури є Сарненська міська рада Рівненської області.

Будинок культури є осередком культурно-мистецької та дозвілевої діяльності, що в першу чергу сприяє духовному відродженню та популяризації культури українського народу, організації дозвілля міської громади та розвиткові творчих обдарувань.

Він збирає, об'єднує людей закоханих у пісню, музику, танець і відчиняє двері всім, хто хоче знайти справу для серця та душі. Всього при будинку культури діє 7 аматорських формувань, а саме: народний аматорський вокальний ансамбль «Мереживо», зразковий аматорський хореографічний колектив «Журавка», дитячий фольклорний ансамбль «Веретенце», студія вокалу «Спалах», театральна студія «Горнятко», шахово-шахматний клуб «Дебют», любительське об'єднання «Надвечір'я».

На базі закладу культури функціонує студія звукозапису, де творча молодь має змогу записувати пісні. Крім того у студії звукозапису можна записати дитячі та дорослі колективи, ансамблі, групи, акапелли, різні музичні інструменти, дикторів.

У КЗ МБК «Залізничник» крім заходів дозвілля, діє центр по роботі з громадою, тут постійно відбуваються зустрічі місцевих жителів з лідерами громадських, політичних організацій, творчими особистостями. Працівники закладу беруть активну участь у просвітницькій роботі, підтримують творчість місцевих самодіяльних митців.

Публікації в періодичних виданнях про КЗ МБК «Залізничник» :

1. Біжнюк М. Відчиняє двері всім, хто хоче знайти справу до душі / М. Біжнюк // Сарнен. новини. – 2005. – 18 серп. – С. 2.
2. Іванчук К. У добру путь, «Залізничник»: [В Сарнах відкрито міський Будинок культури] / К. Іванчук // Сарнен. новини. - 2005. - 17 берез. - С. 2
3. Тимцунік З. «Надвечір'ю» [Всеукраїнському об'єднанню] - 10 років. Саме стільки часу діє це об'єднання при МБК «Залізничник» / З. Тимцунік // Сарнен. новини. - 2011. - 22 бер. - С. 4.

115 років з дня заснування «Парку залізничників»

Тривалий час у Сарнах ніяких культурно-освітніх закладів не було. У 1905 році неподалік вокзалу заклали парк, в якому можна було з сім'єю провести дозвілля. На території парку височіє Свято-Покровський собор. В 2012 році відбулось відкриття фонтану, який є реконструкцією міського скверу «Залізничник». Для дітлахів в парку є ігровий майданчик, столик для гри шахів та шашок, лавка для закоханих та лавки для відпочинку. Окрасою парку є вічно-зелені кущі, ялини, трава які милують наше око. Щовечора парк освітлюється ліхтарями.

Сарненці та гості райцентру люблять відпочивати в парку «Залізничник».

Публікації в періодичних виданнях про «Парк залізничників»:

1. Сосюк В. Нова окраса міста / В. Сосюк // Сарнен. новини. - 2012. – 16 жовт. – С. 8.

295 років з дня відкриття в м. Сарни Свято-Троїцької церкви (1725 р.)

На східній та південній околицях нинішнього районного центру були розташовані два колишні села - Доротичі та Сарни. Між ними, ніби для поєднання, на мальовничому березі річки Случ, серед прекрасної поліської природи, і досі стоїть величний красень – один з найдревніших храмів на Поліссі, посвячений в ім'я Святої Трійці. Він побудований в далекому 1725 році. Будівля, зведена на високому березі річки Случ, розташована так, ніби потопає в зелені дерев і неповторній красі Полісся. Храм не тільки зарахований державою до пам'яток дерев'яної архітектури XVIII століття, а й є своєрідним оберегом міста Сарни.

Спочатку церква мала дві бані, згодом, у 1869-му, було зведено третю - над дзвіницею. Престол у храмі один - на честь Святої Трійці. Свято-Троїцька церква - пам'ятка архітектури всеукраїнського значення.

Церква побудована в присілку Доротич в 1725 р. на кошти поміщика Антонія Прушинського. І хоча церква існує вже понад 200 років, вона вистояла під час артобстрілів у Другій світовій війні 1941-1945 рр., Нацистської окупації, пережила вона і правління комуністів з їх гоніннями на віру. І при цьому змогла зберегти свій унікальний, практично первозданий, вид.

Храм мав 2 приписні церкви: одна з них кам'яна каплиця на цвинтарі, що побудована в 1913 р. за кошти парафіяльного священика Петра Баторського.

Церква має найдревніші дзвони, яким майже 300 років. Із 1869 року збереглися 5 дзвонів. Храм, як належить обладнали, покрили жерстю, пофарбували.

За панської Польщі при храмі у 2 народних чотирикласних школах навчалося (разом з дітьми з с. Сарни) 156 хлопчиків та 121 дівчина. Викладали такі дисципліни як : «Старий і Новий Завіти», «Євангельські заповіді», елементарну арифметику та мову. Викладачами були священник та матушка До послуг вихованців була бібліотека, а в ній понад 120 томів літератури різноманітної тематики. Діяло і церковно-парафіяльне опікунство.

Храм володів землею, сінокосом, лісом, не угіддями, якими розпоряджалися священник і дяк. Частину землі виділили для сиріт, та селянам, які повертали церкві третю частину врожаю.

Скажімо, у Свято-Троїцькому храмі, що в с. Доротичі, як ні в якому іншому храмі області, зберігається найбільше мощей святих Києво-Печерської Лаври.

Дерев'яний Божий храм нагадує жителям сіл Сарни та Доротичі бути уважними до свого духовного життя, берегти віру прадідів, оспіваній у духовній літературі. Нині в храмі здійснюється регулярно богослужіння, діє недільна школа для дітей і дорослих, працює храмова бібліотека, випускається газета: «Троїцький Благовіст».

Публікації в періодичних виданнях про Свято-Троїцький храм:

1. Бричкова Р. З Божими заповіддями по життю / Р. Бричкова // Сарнен. новини. - 2001. - 7 берез. - С. 2.
2. Бричкова Р. Свято-Троїцькому храмові - 275 / Р. Бричкова // Сарнен. новини. - 2000. - 4 лип. - С. 3.
3. Гавдьо А. Свято-Троїцька церква села Доротичі (нині м. Сарни) історико-архітектурна перлина Рівненщини : до 125-ти річчя міста Сарни / А. Гавдьо // Слово Сарн. - 2010. - 31 берез. - С. 1, 3.
4. Гавдьо А. Храмові дзвони нашого міста / А. Гавдьо // Слово Сарн. - 2010. - 20 квіт. - С. 2.
5. Колядич В. Святоя Трійця Сарни наші благословила / В. Колядич. - 2013. - 2 лип. - С. 5.
6. Лотоцька О. Один одного тягари носить / О. Лотоцька // Сарнен. новини. - 2011.- 10 листоп. - С. 4.
7. Радість храмового свята // Сарнен. новини. - 2013. - 2 лип. – С. 5.
8. Сім чудес Сарненщини // Ого. - 2011. - 10 листоп. – С. 6.
9. Тишкевич Р. Сарни : історико-краєзнавчий нарис. – Костопіль. : Роса., 2004. - 84 с. [фото Свято-Троїцького храму - С. 66].

Ювілейні та пам'ятні дати 2021 року :

15 квітня - 35 років з дня відкриття Сарненського педагогічного училища.

2 травня - 80 років з дня народження поета талановитого майстра слова Володимира Громова.

6 липня - 80 років з дня окупації м. Сарни гітлерівськими військами.

10 липня - 115 років з дня народження місцевого письменника Бориса Шведа.

16 серпня - 65 років з дня народження місцевої поетеси Тетяни Корнійчук.

22 серпня - 65 років з дня народження місцевої поетеси Зої Федорчук.

1 вересня - 20 років з дня відкриття економіко-правового ліцею «Лідер».

Перелік використаних джерел: Періодичні видання:

Газети:

- Сарненські новини
- Слово Сарн
- Рівне вечірнє.

Книги:

Войтович В. М. Степань моя мила : Дослідження спогади, документи. – Рівне. : Видавець : Валерій Войтович., 2009. – 578 с. : іл.

Гречило А., Терлецький Ю. Герби та прапори міст і сіл Рівненської області. – Київ-Львів-Рівне. : УГТ., 2002. – 72 с. : іл.

Тишкевич Р. Сарни : історико-краєзнавчий нарис. – Костопіль. : Роса., 2004. – 84 с. : іл.

Інтернет-джерела:

* Герб Сарн [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. - Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%B5%D1%80%D0%B1_%D0%A1%D0%B0%D1%80%D0%BD. - Заголовок з екрана.

* Історична довідка [Електронний ресурс] // Паспорт району. – Режим доступу : <http://sarnyrada.gov.ua/book/export/html/4569>. - Заголовок з екрана.

* Історична довідка про місто Сарни [Електронний ресурс] // Україна : Історія великого народу. - Режим доступу : <http://litopys.com.ua/places/m-sarni/storichna-dov-dka-pro-m-sto-sarni/>. - Заголовок з екрана.

* Прапор Сарн[Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. - Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D1%80_%D0%A1%D0%B0%D1%80%D0%BD. - Заголовок з екрана.

* Сарни – неофіційна столиця [Електронний ресурс] // Сарненський НВК «Школа-колегійм» ім. Т. Г. Шевченка. - Режим доступу : <http://collegium.ucoz.ua/index/0-5>. - Заголовок з екрана.

- * Сарни [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.heraldry.com.ua/index.php3?lang=U&context=info&id=871#verh>. - Заголовок з екрана.
- * Сарны : История [Електронний ресурс] // Путешественники РУ. - Режим доступу : <http://www.travellers.ru/city-sarny>. - Заголовок з екрана.
- * Чуприна Степан Іванович [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://lib.sowa.com.ua/stepanb/4ypruna.htm>. - Заголовок з екрана.
- * Чуприна Степан Іванович [Електронний ресурс] // Сарненська централізована система публічно-шкільних бібліотек. - Режим доступу : <http://lib.sowa.com.ua/InPor/4ypruna.htm>. - Заголовок з екрана.

Зміст:

2 серпня - 135 років з дня заснування пристанційного поселення на залізничній колії. Лунінець-Рівне - дата заснування м. Сарн (1885).....	6
11 жовтня - 25 років з дня прийняття прапора та герба міста рішенням Сарненського міськвиконкому (1995 р.).....	7
15 листопада - 105 років від дня народження Степан Івановича Чуприни (15. 11. 1915 р. - 08. 04. 1998 р.), художника-аматора із смт. Степань.....	9
80 років з дня заснування районного часопису «Радянський шлях» (нині «Сарненські новини») (1940 р.).....	10
90 років з дня відкриття у місті першої гімназії (1930 р.).....	11
115 років з дня відкриття КЗ МБК «Залізничник».....	12
115 років з дня заснування «Парку залізничників».....	13
295 років з дня відкриття в м. Сарни Свято-Троїцької церкви (1725 р.).....	13
Ювілейні та пам'ятні дати 2021 року	15

АДРЕСА БІБЛІОТЕКИ:

**34500 Україна,
Рівненська обл. м. Сарни,
вул. Демократична, 34**

(03655) 3 – 35 - 63

(03655) 2 - 12 – 16

sarny.biblioteka@gmail.com

<http://lib.sowa.com.ua>

<http://sarnyblog.at.ua>

МИ ПРАЦЮЄМО :

9. 00 - 18. 00

П'ятниця : 9. 00 – 17. 00

Вихідний день : субота

**Запрошуємо скористатись
послугами нашої книгозбірні**